

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z powództwa K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w J. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o dopuszczenie do ubiegania się o wypłatę premii gwarantowanej dla energii elektrycznej wytworzonej z wysokosprawnej kogeneracji
w przedmiocie skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12 stycznia 2024 r. sygn. VII AGa 649/23
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2024 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 stycznia 2024 r. w sprawie o sygn. VII AGa 649/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie w punkcie 1 oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 2023 r., sygn. XVII AmE 80/22 uwzględniającego odwołanie powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 10 lutego 2022 r. Nr [...] i uchylającego zaskarżoną decyzję. Ponadto Sąd Apelacyjny w Warszawie w punkcie 2 zasądził od pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz powoda K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J. kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w

postępowaniu apelacyjnym wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Skargą kasacyjną z 25 marca 2024 r. pozwany zaskarżył ww. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości wnosząc o jego uchylenie w całości i zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz orzeczenie co do istoty sprawy tj. zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 12 kwietnia 2023 r., sygn. akt XVII AmE 80/22, i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania i zastępstwa procesowego i ich zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że: stosownie do art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w świetle przytoczonych w skardze kasacyjnej podstaw kasacyjnych w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a mianowicie:

1. czy podjęcie wszystkich niezbędnych czynności formalnych związanych z przygotowaniem do rozpoczęcia działalności gospodarczej, w tym złożenie przez zainteresowany podmiot wniosku o uzyskanie wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego prowadzonego przez Dyrektora K. i uzyskanie tego wpisu, oznacza rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej skutkującej rozpoczęciem upływu terminów obligujących i uprawniających przedsiębiorstwa energetyczne do realizacji ich uprawnień lub obowiązków, tj. w niniejszej sprawie wynikających z art. 101 ust. 1 i 2 w związku z art. 30 ust. 1 i 8 ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 639, dalej: ustawa o CHP),
2. czy w przypadku uwidocznienia danej jednostki kogeneracji zgodnie z art. 101 ust. 1 i 2 lub art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o CHP w jednym systemie „rejestracji” (tj. w przypadku uzyskania lub zmiany koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej albo uzyskania lub zmiany wpisu do rejestru wytwórców energii w małej instalacji albo uzyskania lub zmiany wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego) termin na złożenie wniosku o przyznanie premii gwarantowanej należy liczyć od pierwszego dnia uwidocznienia danej jednostki kogeneracji w danym „pierwszym systemie

rejestracji”, czy też termin można liczyć wielokrotnie od kolejno wybranych przez wytwórcę systemów,

3. czy wytwórcy zgodnie z art. 101 ust. 1 i 2 lub art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o CHP mogą dowolnie zmieniać okres przysługującego im wsparcia nie dokonując modernizacji lub znacznej modernizacji, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 w zw. z art. 30 ust. 2 i art. 31 ust. 2 ustawy o CHP, w związku jedynie ze zmianą wykorzystywanego w jednostce paliwa, co wiąże się z koniecznością uzyskania innego dokumentu formalnego uprawniającego do wykonywania działalności gospodarczej, tj. uzyskania lub zmiany koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej albo uzyskania lub zmiany wpisu do rejestru wytwórców energii w małej instalacji albo uzyskania lub zmiany wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego.

W uzasadnieniu wniosku o przejęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że rozstrzygnięcie powyższych zagadnień prawnych ma istotne znaczenie dla praktyki rozstrzygania podobnych spraw przez Prezesa URE, jak również wymiaru sprawiedliwości - w zakresie stosowania wskazanych powyżej norm przez sądy powszechne. Pozwany wskazał również, że przyjęcia skargi do rozpoznania wymaga interes (powszechny) publiczny, a nie indywidualny. Skarżący podniósł, że chodzi o ochronę obowiązującego porządku prawnego i o ujednolicenie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Intencją pozwanego jest, aby przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego w ramach niniejszej skargi były wskazane w niej przepisy prawa, nie na rzecz rozstrzygnięcia tylko tej konkretnej sprawy, ale także innych, podobnych spraw.

W odpowiedzi na powyższe powód wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi kasacyjnej w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

1. Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest

oczywiście uzasadniona. Jak zaznacza się w orzecznictwie, Sąd Najwyższy rozpatrując skargę kasacyjną nie działa jako trzecia instancja sądowa. Rolą Sądu Najwyższego nie jest więc korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet jeśli one rzeczywiście wystąpiły (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16 oraz z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18).

2. W niniejszej sprawie skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., czyli na występowaniu w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; 20 grudnia 2017 r., II CSK 473/17; 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, z 4 października 2018 r., II CSK 234/18). Stosownie do powyższego wymaga się, aby skarżący przytoczył argumenty prawne które wykazują możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu i które uzasadniają tezę o „istotności” danego zagadnienia. Nie wystarczy więc samo wskazanie przepisu prawa, którego dotyczy zagadnienie prawne, konieczne jest przedstawienie pogłębionej analizy prawnej wykazującej powyższe (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07; 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18, z 1 października 2024 r. II NSK 58/24). Na ocenę stopnia istotności zagadnienia wpływ ma istnienie rzeczywistych i poważnych wątpliwości interpretacyjnych, które nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów, jak również istnienie orzeczeń wskazujących na występowanie rozbieżności na tle interpretowanych przepisów prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15; 20 lutego 2019 r., V CSK 351/18). Wymaga się, aby zagadnienie prawne było sformułowanie w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym

sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08; z 25 czerwca 2020 r., III UK 461/19; z 26 października 2021 r., I CSK 526/21; z 22 września 2022 r., I CSK 4134/22).

3. Podniesione przez skarżącego zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom. Przede wszystkim skarżący nie wykazał potrzeby dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów prawnych, a także nie odwołał się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisów, lecz skupił się w zasadzie na powieleniu argumentacji zawartej w treści uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Zagadnienia prawne wskazane przez skarżącego są w istocie pytaniami o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w istocie stanowi próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Ponadto pierwsze oraz trzecie z przedstawionych przez skarżącego zagadnień nie mają znaczenia dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej, bowiem nie odnoszą się do stanu faktycznego ustalonego i analizowanego w przedmiotowej sprawie przez Sąd Apelacyjny.

4. Odnosząc się jeszcze do pierwszego z zagadnień należy wskazać, że w realiach niniejszej sprawy nie ma wątpliwości, iż wskazany w art. 101 ust. 2 ustawy o CHP oraz w art. 30 ust. 2 pkt 1) ustawy o CHP 60 dniowy termin liczony jest od uzyskania lub zmiany koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej albo uzyskania lub zmiany wpisu do rejestru wytwórców energii w małej instalacji albo uzyskania lub zmiany wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego, a zatem liczony jest od spełnienia określonej konkretnej przesłanki formalnej, w związku z czym w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy

nie ma żadnego znaczenia ustalenie tego, kiedy doszło do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej, bowiem to nie rozpoczęcie tej działalności, ale zaistnienie przesłanki formalnej, skutkuje rozpoczęciem biegu terminu na złożenie wniosku o dopuszczenie do systemu premii gwarantowanej.

Podobnie odnosząc się do trzeciego zagadnienia sformułowanego przez skarżącego wskazać należy, że wbrew jego twierdzeniom na gruncie niniejszej sprawy nie doszło do zmiany wykorzystywanego w jednostce paliwa, co jak wskazał skarżący wiązałoby się z koniecznością uzyskania innego dokumentu formalnego uprawniającego do wykonywania działalności gospodarczej. Z ustaleń faktycznych poczynionych przez sądy obu instancji, a którymi Sąd Najwyższy jest związany wynika bowiem, że wpis wytwórcy do rejestru biogazu wynikał z faktu, że powód planował wykorzystanie biogazu w jednostce kogeneracji jednak ze względów technicznych biogaz nie jest od początku w tej jednostce wykorzystywany, a powód złożył do Urzędu Regulacji Energetyki tylko jeden wniosek (z 7 stycznia 2021 r.) o dopuszczenie do systemu wsparcia w formie premii gwarantowanej dla jednostki kogeneracji zlokalizowanej wskazując w nim jako źródło wytwarzania energii elektrycznej wyłącznie LNG.

W kontekście tego zagadnienia na marginesie jedynie należy zauważyć, że ma rację skarżący podnosząc, że art. 30 ust. 2 oraz art. 101 ust. 2 ustawy o CHP nie pozwalają na przyjęcie, iż sama zmiana paliwa w danej jednostce kogeneracji, bez przeprowadzenia modernizacji lub znacznej modernizacji danej jednostki mogłaby otwierać wytwórcy w tym samym zespole urządzeń na nowo termin na złożenie wniosku o dopuszczenie do systemu wsparcia, przyjęcie takiego stanowiska oznaczałoby bowiem, że po upływie wsparcia w jednym systemie wystarczyłoby zmienić paliwo, aby ten sam zespół urządzeń mógł korzystać przez kolejny okres 15 letni ze wsparcia, co nie byłoby zgodne z ustawą o CHP. Stwierdzenie to wychodzi jednakże poza okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym niniejszej sprawy.

Z kolei w przypadku drugiego z przedstawionych zagadnień, argumentacja skarżącego w istocie odnosi się wyłącznie do przedstawienia własnej, odmiennej od dokonanej przez Sąd Apelacyjny, wykładni przepisów, jednakże skarżący nie przedstawia możliwych sposobów interpretacji przepisów art. 101 ust 1 i 2 lub art. 30 ust 1 i 2 ustawy o CHP ani żadnej argumentacji

w tym względzie. Ponadto argumentacja dotycząca interpretacji proponowanej przez skarżącego nie ma powiązania z ustalonym w sprawie stanem faktycznym.

Raz jeszcze natomiast należy podkreślić, że przedstawiając zagadnienie prawne skarżący powinien przytoczyć argumenty prawne które wykazują możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu i które uzasadniają tezę o „istotności” danego zagadnienia. Nie wystarczy więc samo wskazanie przepisu prawa, którego dotyczy zagadnienie prawne i przedstawienie własnej jego interpretacji, konieczne jest przedstawienie pogłębionej analizy prawnej wykazującej rozbieżności, czy też sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji.

Na marginesie jedynie warto wskazać, że skarżący zupełnie pominął, że na gruncie art. 101 ust. 2 oraz art. 30 ust 2 pkt 1 ustawy o CHP możliwe jest też przyjęcie interpretacji zgodnie z którą, alternatywa rozłączna ma zastosowanie do wniosku o przyznanie premii gwarantowanej, składanego w terminie 60 dni od zaistnienia jednej z alternatywnych przesłanek, a nie do rozpoczęcia biegu terminu jak wskazuje skarżący. Taka interpretacja oznacza, że złożenie wniosku w związku z zaistnieniem którejkolwiek z alternatywnych przesłanek uniemożliwia złożenie kolejnego wniosku w oparciu o alternatywną przesłankę. Natomiast w przypadku zaistnienia danej przesłanki, na wytwórcy nie ciąży obowiązek wystąpienia z wnioskiem w terminie 60 dni i w przypadku braku wystąpienia z takim wnioskiem, podmiot może wystąpić z wnioskiem na skutek zaistnienia kolejnej alternatywnej przesłanki.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o czym orzeczono jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

Oddaleniu podlegał wniosek powoda o „zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego”. Zgodnie zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1. k.p.c.) strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o „zasądzenie kosztów od powoda”, co stwarza wątpliwości

co do rzeczywistej intencji. Wniosek o zasądzenie kosztów procesu od strony przeciwnej winien natomiast być tak sformułowany, aby nie stwarzał żadnych wątpliwości interpretacyjnych, a podmiot od którego koszty winny zostać zasądzone nie może być ustalany przez Sąd Najwyższy na podstawie wykładni użytych przez powoda sformułowań. Od zawodowego pełnomocnika należy przy tym wymagać wyższej (bo profesjonalnej) staranności niż od strony nieposiadającej takich kwalifikacji.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 2 sentencji postanowienia.

Ł.n

[a.ł]